

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

16 De homicidio facto à clerico.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

sunt certa. Primum est, hæc spectacula iure humano posse esse prohibita, & ita prohibuit Pius V. in Bulla edita anno 1567. quæ habetur apud Nauarrum cap. 15. num. 19. quæ Bulla habet vim obligandi ad mortale peccatum, si quidem sub poena excommunicationis prohibet hanc taurorum agitationem fieri.

Secundum est. Omnes obligationes, Iuramenta, & Vota, à quibusvis Personis, Vniuersitatibus, vel Collegijs de taurorum agitatione in honorem Sanctorum, seu quarumvis Ecclesiarum solemnitate, aut Festiuitate factas, aut faciendas in posterum, esse irritas, & cassas ipso facto, quia sic decernit Pius V. in supradicta Bulla.

Tertio notandum. Post supradictam Bullam Pij Quinti, esse editam aliam de eadem re à Gregorio Decimotertio, in qua Gregorius tollit excommunicationem, & alias censuras à Pio Quinto latis contra Laicos, hanc supradictam taurorum agitationem in suis Terris, Ciuitatibus, Prouincijs, Oppidis, vel Locis fieri permittentes, & contra Laicos, qui cum tauris in supradictis spectaculis pedestres, vel equestres congressi audent. In reliquis verò confirmat Bullam editam à Pio Quinto, ac ita quantum ad reliqua contenta in prædicta Bulla Pij Quinti vim suam, & robur habet illa confirmatio, in qua decernit supradictus Pontifex Pius Quintus. Primo, vt Clerici, tam Regulares, quam Seculares Beneficia Ecclesiastica obnones, vel in sacris Ordinibus constituti, his spectaculis non intersint, sub poena excommunicationis. Vbi nota, esse hanc obligationem ad peccatum mortale, quoniam imponitur sub poena excommunicationis non latam, sed ferendam, & ipso facto incurritur, sed post monitionem Episcopus potest excommunicationem ferre. Item non comprehenduntur Clerici omnes in minoribus Ordinibus constituti, sed in Sacris, & beneficia Ecclesiastica habentes. Secundo, Gregorius XIII. addidit, vt huiusmodi spectacula non fiant in diebus Festis, quos Ecclesia præcipit obseruari, sed alijs profectis diebus, quod modo sectatur in Hispanijs.

Quarto notandum, ex Siluest. verb. Ars. quest. 8. peccare mortaliter vtentes aliquo iudo cum probabili periculo suæ vitæ, quales sunt funambuli, qui super fines in altissimis locis corpus huc, atque illuc volitant. Quod recte limitat Nauarrus cap. 10. num. 8. nisi quando funambulus, ita viribus, & dexteritate, & exercitatione pollet, vt probabile sit, non inde securam mortem, aut locum nõ est admodum altus.

Primo queritur. An licitum sit vendere, vel facere arma, vel venena, quibus homines læduntur, aut occiduntur? Lege Siluestrum Verb. Ars. quest. 3.

Secundo queritur. An ars balistarum sit licita? Lege Siluestrum d. verb. Ars. quest. 3. c. cap. 1. de Sagitta.

De Homicidio factò à Clerico.

CAPVT XVI

PRIMO notandum. Inter grauiora crimina homicidium in iure Canonico computatur, vt probat Bernardus Diaz in Pract. Criminal. cap. 88.

Secundo notandum. Clericum homicidam esse deponendum, siue factò, siue mandato, siue consilio, sit homicida. Olim deponebatur, & depositus deturdebatur in Monasterium. Bernard. ubi supra.

Primo queritur. An Clericus homicida ipso iure sit priuatus beneficio Ecclesiastico, quod habet? Dux sunt opiniones. Prima asserentium, esse priuatum. Sic Archidiaconus, & Barbatus; quos citat Bernardus loco citato. Secunda opinio est eorum, qui asserunt non esse ipso facto, siue iure priuatum, sed esse priuandum Iudicis sententia. Sic Innocentius, Baldus, Decius, Philippus, Felinus, Abbas; quos citat, & sequitur Bernardus, loco prædicto. Et hæc est opinio communis, & sequenda, & vide

tur colligi, ex cap. Clericus, tit. ne Clerici, vel Monachi. Nota tamen, quod Clericus homicida ipso iure est inhabilis ad acquirendum beneficium Ecclesiasticum, quod antea non habebat, licet non sit ipso facto priuatus beneficio, quod ante homicidium, iam habebat. Hæc communis opinio.

Secundo queritur. An Clericus homicida enormis, qualis est, qui Patrem, vel Fratrem, vel Presbyterum, vel Clericum occidit, sit priuatus ipso facto beneficio, quod antea acquirerat? Dico non esse priuatum. Sic Bernardus, ubi supra.

Tertio notandum. Clericus duellum sponte offerens, vel suscipiens, incurrit eas penas, quas diximus supra hoc præcepto. h. 7. cap. 6. Lege cap. 1. de Cleric. pugnans. in duello.

Quarto notandum. Clericus mandans occidi aliquem Christianum per Assassinos, ipso iure est degradatus, hoc est; priuatus omni Priuilegio; & Immunitate Clericali; ita vt Clericus sic occidens possit puniri per Iudicem Seculare, & quisque possit eum capere, ac si degradatio præcellisset. Sic Bernardus in sua Pract. Criminali cap. 9. ex Lapo, Dominico, Barbato, Lapo, Boerio, Arnaldo, & alijs, & colligitur ex cap. Pra humani, de homicid. in sexto, vbi dicitur, quod Clericus sic mandans, ipso facto incurrit sententiam excommunicationis, & depositionis à dignitate, honore, ordine, officio, & beneficio, & quod habeatur tanquam dissidatus, siue bannitus à populo, vt dicam in §. proxime sequenti.

Quinto notandum. Episcopus potest dispensare cum Clerico misericorditer, vt Beneficium retineat. Bernardus, ubi supra cap. 88. Couat. Clem. Si furiosus, part. 2. §. 3. num. 6.

Sexto notandum. Clerici bellare licite non possunt. S. Thomas 2. 2. quest. 40. art. 2. Querens, quo iure bellum sit Clericis interdictum? Respondeo, iure canonico esse illis prohibitum, non diuino, aut naturali; vt probat Scotus lib. 1. Institut. quest. 1. art. 4.

Tertio queritur. An sit mortale peccatum in Clericis militare, id est, bello vacare? Dico esse, si sunt sacris in ordinibus constituti, Sotus ubi supra, & Couat. Clem. citata par. 2. §. 3.

Quarto queritur. An sit peccatum in Clericis in minoribus Ordinibus constitutis militare? Sotus ait, esse veniale peccatum, non mortale. Sed Couarruias Clem. Si furiosus de Homicid. par. 2. §. 3. num. 3. absolute dicit, nullum esse peccatum. Certè consuetudine excusantur ab hoc peccato isti Clerici minores.

Quinto queritur. Quid si minoribus Ordinibus initiati habeant Beneficium Ecclesiasticum? Erit nõ illis licitum sine peccato mortali militare? Dico, in illis tunc esset graue peccatum militare; quia tenentur ratione Beneficij viuere more Clericali.

Sexto queritur. An Prælati Ecclesiastici, nimirum Episcopi iurisdictionem temporalem habentes, Ius, & auctoritatem indicendi bellum habeant? Respondeo, eos habere. Ita Siluest. verb. Bellum, 3. quest. 1. ex Incendio, & alijs, quia iurisdictionem temporalem habent aliquando non habentes superiore in temporalibus. Sunt enim aliquando Ducēs, Marchiones, Comites, non agnoscetes superiorem in temporalibus. Nam si agnoscant superiorem in temporalibus, tunc non habent Ius indicendi bellum, sicut supra diximus de ceteris Principibus habentibus iurisdictionem in temporalibus.

Septimo queritur. Quam Episcopi Ecclesiarum ex vi potestatis spiritualis, quam habent, ius, & auctoritatem habeant indicendi bellum Hæreticis, aut alijs excommunicatis parere nolentibus? Siluest. Bellum quest. 2. ex Innocentio, Hostiensis, ait, eos habere. Item eos habere auctoritatem indicendi bellum Saracenis, & Turcis hostibus Fidei, & Religionis Christianæ. S. Thomas secund. secund. q. 40. art. 2. ad primum videtur docere, non habere eos hanc auctoritatem, sed qd solum habeant spirituales, cuius vi possunt agere con-

re contra contumaces per admonitiones, orationes, & supplicia, & per censuras Ecclesiasticas, quæ sunt arma spiritualia Ecclesie, quod videtur certius regulariter loquendo.

Octavo quaeritur, An Clerici sit licitum pugnare in bello in articulo necessitatis, nimirum ob defensionem sui, vel suorum sociorum, quando aliter mors propria, vel amici sui, vel sociorum evitari non possent? Respondeo, esse licitum. Sic Caietanus *secund. secund. quest. 40. art. 2.* Siluest. *Homicidium. 3. quest. 6. vers. 2. & quest. 2.* Item pro defendendo Rege, Principe, Patre suo, aut pro defensione Exercitus, Civitatis, quando aliter defendi non possent, nisi Clerici pugnarent. Caietanus. Siluest. *loci citatis*, & colligitur ex *cap. Dilecto. de sentent. excommunic. in 6. & 23. quest. 3. cap. Maximianus. & cap. Si quis.*

Nono quaeritur, An Clerici in prædicto casu pugnant, & occidentes incurrant irregularitatem? Dicemus in *traît. de censu. Eccles. in materia de irregul.*

Decimo quaeritur, An licitum sit Clericis occidere pro defendendis rebus suis temporalibus, quando eas aliter defendere non possent? Dux sunt opiniones. Prima non esse licitum. Sic Archidiaconus, Abbas citati à Siluestro in *verbo Homicidium. 1. quest. 4.* Fortassis solum voluerunt allectere, quod tunc incurrant Irregularitatem.

Opinio secunda est asserentium, esse licitum, quia bona temporalia sunt ordinata ad conservationem propriæ vitæ. Hæc opinio est verior, & de ea diximus *supra §. 2. In hoc præcepto.*

Vndecimo quaeritur, An Clerici licitum sit bellis iustis interesse? S. Thomas *2. 2. quest. 4. P. art. 2. ad secundum.* ait esse licitum, ut milites rebus spiritualibus, & Sacramentis iuvent, non ut pugnent, aut militent.

Duodecimo quaeritur, An requiratur auctoritas Papæ, aut Episcopi, ut Clerici licite interint in bellis iustis? Respondeo in primis, ad militandum, aut pugnandum in bello extra articulum necessitatis requiritur in Clericis Sacris initiatis, vel Ecclesiasticum Beneficium habentibus auctoritas Papæ, quia in Iure communi est illis prohibitum militare: sed in Iure communi alius, quam Papa dispensare non potest, ergo exigitur auctoritas Papæ. Deinde respondeo: Ut Clerici simplices curam animarum non habentes, nec aliquod Beneficium Ecclesiasticum residentiam requirens, interint bello, non ad pugnandum, non requiritur auctoritas Superioris, quia nulla est in Iure prohibitio. Tertio respondeo, ut eorum Clerici habentes, vel curam animarum, vel beneficium Ecclesiasticum residentiam requirens, bello interint, requiritur auctoritas Superioris, quæ est necessaria ad dispensandum in residentia.

De Homicidio perpetrato per Assassinos.

CAPVT XVII.

Primo notandum. Assassini in Iure Canonico sumuntur dupliciter. Primo late, ut sunt serui, sub Domino aliquo existentes, qui occidunt aliquos, ob pecuniam. Secundo proprie, & strictè, ut sunt Serui quidam Infideles, sub ditione alicuius Domini existentes, ita persuasi, ut putent, bonum opus esse occidere, quem Dominus suus iusserit, quomodocunque, aut quacunque causa iubeat, & non esse id omittendum, quamvis ob id occidi eos oporteat. *Naur. cap. 27. num. 135.* Siluest. Angelus in *verbo Assassinus.*

Secundo notandum. Cap. 1. de Homicidio in Sexto, ipso facto excommunicantur omnes, qui interficiunt aliquem Christianum per Assassinos.

Tertio notandum. Ibidem ipso facto esse excommunicatos, qui mandant interfici aliquem Christianum per Assa-

linos, etiam si postea non fuerint perpetrata mors; aut qui mandavit, mandatum revocaverit. Ita communis opinio. Licet Dimus, & Angelus contrarium docuerint teste Bernardo in *Practica Criminali, cap. 89.* Similiter ipso facto sunt excommunicati, qui Assassinos receptaverint, defendunt, occultaverint.

Quarto notandum. Ipso Iure qui per Assassinos occidunt, aut mandant occidi aliquem Christianum, etiam si sint Clerici, habentur pro diffidatis, siue Bannitis à populo, ut in eo capite dicitur.

Quinto notandum. Ex prædicto cap. colligi, in hoc delicto hoc esse speciale, ut pena eo capite lata contra hoc crimen, incurrantur, postquam hoc tã execrabile delictum confiterit probabilibus argumentis, & ita valent testes recepti lite non contestata, etiam parte absente, & non citata, ut ait Bernardus ubi supra, & nulla alia requiritur sententia excommunicationis, depositionis, aut diffidationis. Similiter reos huius criminis, ut bannitos, siue diffidatos, cuique privato est licitum occidere, & etiam si Clerici sint, a quocunque possunt licite capi, verberari, puniri, & occidi, quia ipso Iure privati sunt omni Clericali privilegio. Siluest. Angelus, *ubi supra.*

Dubium est in Cap. prædicto: Pro humani, de Homicidio in Sexto. Quomodo sumantur Assassini, strictè, & proprie, an late, & improprie.

Dux sunt opiniones. Prima est asserentium, quod prædictum Caput habeat locum in Assassinis, quomodocunque sumptis, etiam late. Sic Gemianus, Bartolus, Imola, Salicetus, ut citat Siluest. *ubi supra quest. 2.* Opinio secunda est asserentium, solum habere locum in Assassinis, proprie, & strictè sumptis. Sic Andreas, Archidiaconus, Arcemus, quos citat, & sequitur Siluest. *eodem in loco, & Naurus.* Hæc opinio est verior, & sequenda.

De Homicidij Speciebus diversis.

CAPVT XVIII.

NOTANDVM, Homicidia distingui specie, ita ut declarari in Confessione debeant ex hoc, quod homicidia habent aliquas circumstantias addentes specialem peccati malitiam contra specialem aliquam virtutem. Iste autem species sunt, quæ sequuntur. Prima, homicidium distinguitur specie ab alijs homicidijs ex hoc, quod occiditur aliqua persona sanguinis cognatione, vel affinitate coniuncta; Verbi gratia. Si quis occidat aliquem ex suis parentibus, vel occidat fratrem suum, aut sororem, aut nepotem, aut alium cognatum, aut affinem suum, vel si quis occidat Socerum suum, aut nurum suum. Hæc homicidia dicuntur parricidia, & sunt specie distincta ab alijs homicidijs, quia sunt non solum contra iustitiam proximi, sed etiam contra pietatem, quia honorare debemus personas nobis carnis propinquitare coniunctas. Pietas item est erga Patriam, & ita si quis prodatur Patriam suam, vel ei intenderit, aut vim afferat, aut contra Regem, siue Principem patriam peccet, speciale etiam peccatum est contra pietatem.

Si tamen quaeras, an hæc Parricidia specie distinguantur, iuxta varios propinquorum gradus? Dico distingui, ita ut singuli illi gradus sint in confessione exprimendi. Verbi gratia. Occidit quis Patrem suum, aut Matrem, aliud est specie peccatum, quam si occidat Fratrem suum. Item occidit quis Fratrem suum, aliud est specie peccatum, quam si occidat Consobrinum, & ita consanguinitatis, & affinitatis gradus sunt exprimendi, sicut dicemus in sexto Præcepto de Incestibus luxuriosis.

Homicidium secundi generis distinguitur ex eo, quod est Sacrilegum homicidium, aut percussio. Nam eo ipso peccatur contra specialem virtutem Religionis, per quam honorem, & venerationem rebus sacris debemus. Et ita

hoc